

продуктивного засвоєння знань на розвиток пізнавальних інтересів, високої культури мислення, постійного збагачення власного багажу знань, самовизначення та самовираження. Проте готові висновки, які пропонують підручники для засвоєння або лекційний матеріал, створюють враження закінченості та незаперечності. Таке викладання знань є економічним і компактним, та все ж не дає студентам змоги відчутти сам процес здобування знань на основі даних, отриманих у процесі спостережень або експериментів. Необхідно створити умови, які дозволять запровадити пошукову роботу студентів, ураховуючи індивідуальні характеристики, протягом усього періоду навчання у медичному коледжі, як на теоретичних, так і на практичних заняттях.

Література

1. Губенко І. Я. Розвиток наукових досліджень в медсестринстві як основа вдосконалення сестринської допомоги / І. Я. Губенко, Л. П. Бразалій, О. І. Шевченко // Головна медична сестра. – 2009. – № 8. – С. 59 – 61.
2. Демешкант Н. А. Розвиток дослідницьких умінь як основа формування наукового світогляду студентів вищих навчальних закладів / Н. А. Демешкант // Нові технології навчання. Науково-методичний збірник С. 23 – 25.
3. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник / В. М. Нагаєв. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232с.
4. Перфілієва Г. М. Научные исследования в сестринском деле: история вопроса / Г. М. Перфілієва, Н. Н. Каминіна, Н. В. Туркіна та ін. // Головна медична сестра. – 2009. – № 8. – С. 62 – 64.

Стаття надійшла до редакції 22.03.2011 р.

УДК 374.7 (477) «1946/2007»

Шинкаренко Л. І.

Київський міжнародний університет

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЄДИНОМУ СВІТОВОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

У статті розглянуто пошук інваріантних загальних ідей для вибору стратегічних пріоритетів освітньої діяльності в єдиному світовому освітньому просторі та як зробити життя осмисленим і допомогти у справі формування особистості.

Ключові слова: *неперервна освіта, освіта дорослих, освітні системи, навчання впродовж життя, світовий освітній простір.*

В статье рассмотрен поиск инвариантных общих идей для выбора стратегических приоритетов образовательной деятельности в едином мировом образовательном пространстве, а также как сделать жизнь осмысленной и помочь в деле формирования личности.

Ключевые слова: *непрерывное образование, образование взрослых, образовательные системы, обучение на протяжении жизни, мировое образовательное пространство.*

The article considers the search of invariant general ideas for the choice of strategic priorities of educational activity in single outer educational space, the way to make the life intelligent, and to help in personality formation.

Keywords: continuous education, education of adults, educational systems, studies during life, outer educational space.

Постановка проблеми. Реальна працездатність і дієвість філософсько-освітніх концепцій і доктрин залежить від конкретних умов їх реалізації, а умови ці істотно різні не тільки в різних країнах, які дотримуються власних, що історично склалися, вистражданих освітніх ідеалів і традицій, але й на різних ступенях освіти, особливо освіти професійної, профільної.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідно визнати, що майже в усіх країнах світу освіта займалась і займається трансляцією і передачею знань, умінь і навичок, націлених на швидку віддачу, що відображають «реальності зникаючого індустріального суспільства» [2, с. 43].

За першою Міжнародною конференцією з питання освіти дорослих (Ельсинор, Данія, 1949) було проведено конференції в Монреалі (1960), Токіо (1972), Парижі (1985). Серед інших важливих подій визначальними є: доповідь Міжнародної комісії з розвитку освіти, очолюваної Едгаром Формом, «Учитися бути: освіта у світі сьогодні і завтра» (1972), Рекомендація ЮНЕСКО «Про розвиток освіти дорослих» (1976), у якій підкреслювалося найважливіше значення освіти дорослих «як невід'ємної частини загальної системи неперервної освіти й навчання» [6, с. 29].

Найважливішими міжнародними документами в цій сфері є Декларація Всесвітньої конференції ЮНЕСКО про освіту для XXI століття і Хартія Землі, що містить фундаментальні принципи справедливого, стійкого і мирного глобального розвитку в XXI столітті, схвалена ЮНЕСКО, матеріали Всесвітнього форуму освіти в Дакарі, Софійської конференції освіти дорослих, Копенгагенського процесу.

Гамбурзька декларація про навчання дорослих, ухвалена V Міжнародною конференцією, яка була присвячена питанням освіти дорослих (14–18 липня 1997 р., Німеччина), відзначала, що освіта дорослих – це не тільки право, це один із ключів, що відмикають двері в XXI століття. Така освіта є результатом активної громадянської позиції й умовою всебічної участі особистості в житті суспільства. [3, с. 157].

Мета даного дослідження полягає у визначенні інваріантних загальних ідей для вибору стратегічних пріоритетів освітньої діяльності в єдиному світовому освітньому просторі. *Завдання* – осмислити й проаналізувати найважливіші міжнародні документи у сфері освіти дорослих; розглянути основні ідеї для вибору стратегічних пріоритетів освітньої діяльності в єдиному світовому освітньому просторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Глобалізація, зміни структури виробництва, зростання безробіття й труднощі при забезпеченні надійних засобів існування – усі ці чинники потребують проведення активнішої політики в царині зайнятості населення й більш значних інвестицій на розвиток навичок, за допомогою яких люди зможуть здобути доступ до ринку

праці й вести діяльність, що дає прибуток. Учасники конференції закликали ЮНЕСКО сприяти розвитку освіти дорослих як складника системи освіти й мобілізувати підтримку всіх партнерів з тим, щоб додати пріоритетної значущості втіленню завдань на майбутнє, визначених конференцією, зміцненню міжнародної координації й співробітництва [3, с. 162].

З цією метою треба формувати ширші об'єднання для мобілізації й спільного використання ресурсів, з тим, щоб навчання дорослих давало радість, служило засобом професійного зростання. Розвиток навчання дорослих потребує партнерських відносин між міжурядовими й неурядовими організаціями, університетами й науково-дослідницькими центрами, засобами інформації, громадськими організаціями, що популяризують навчання дорослих, і самими дорослими.

Через чверть століття після появи доповіді «Учитися бути...» Міжнародна комісія з освіти для XXI століття, очолювана Жаком Делором, заявила, що «на порозі XXI століття концепція освіти впродовж усього життя набуває ключового значення. Вона виходить за межі традиційного розходження між початковою освітою й неперервною освітою. Вона пов'язується з іншою концепцією... концепцією суспільства, що навчається, у якому є змога для навчання й розкриття власного потенціалу» [6, с. 38]. У доповіді комісії «Освіта: прихований скарб» підкреслювалася важливість чотирьох основних принципів освіти дорослих: учитися знати, учитися робити, учитися жити разом і вчитися бути [6, с. 51].

У світлі зазначених обставин підвищення освітнього й кваліфікаційного рівня робочої сили в усьому світі стає найважливішою проблемою в стратегічній сфері економіки, бізнесу і зайнятості населення.

Переконливим прикладом прагнення європейських країн до гармонізації своїх систем освіти стали Сорбонська і Болонська декларації, які підтвердили вступ Європи в період великих змін в освіті й умовах праці, диверсифікації напрямків професійних кар'єр, коли освіта і підготовка впродовж усього життя стають нагальною потребою [4, с. 3].

Основна мета, проголошена учасниками Болонської конференції, полягала в створенні єдиного й узгодженого Європейського освітнього простору. Сформульовані фундаментальні принципи створення Європи Знань допускають активну участь у цих процесах освітніх інститутів, передусім, університетів. Учені зазначають, що Європа Знань – це сьогодні широко визнаний і нічим незамінний чинник соціального і гуманітарного розвитку, абсолютно необхідний компонент для становлення і збагачення поняття «громадянин Європи», забезпечення для громадян Європи можливостей і необхідних компетенцій для відповіді на виклики нового тисячоліття, а також розвитку свідомості загальних цінностей, належності до загального соціального і культурного простору [1, 2, 3, 4]. У контексті Болонського процесу необхідними умовами є досягнення національними освітніми сис-

темами конвергенції один в одного і формування глобального світового освітнього простору.

У розвинених країнах світу освіта дорослих вже давно стала самостійним напрямом розвитку державної політики. Відтак і в нашій державі сталися значні зміни, котрі, звісно, стали можливими найбільшою мірою завдяки отриманню Україною статусу незалежної держави. Формула «освіта впродовж життя» швидко стала не лише філософським обґрунтуванням української національної концепції безперервної освіти, а й життєвим кредо, філософією життя багатьох наших сучасників, які прагнуть самовдосконалення, самореалізації в усіх сферах діяльності і, насамперед, визначення й визнання в професійній сфері. Саме тому пріоритетами національної системи професійної підготовки освітян визнаються максимальний розвиток і самореалізацію кожної особистості, здатність навчатись упродовж життя [5].

Про спільність пріоритетів в освіті в нашій державі та інших країнах Європи свідчить приєднання України до Болонської декларації та інтеграція вищої школи країни в Європу Знань. У внутрішньосупільних процесах ці зміни сприятимуть розвитку громадянського суспільства, формуванню громадянської культури та відповідальності, поглибленню демократичних трансформацій. Успішні кроки України в цій сфері співробітництва та інтеграції з ЄС позитивно вплинуть на прискорення процесів співробітництва в інших сферах, сприятимуть зміні ставленню ЄС до України, подоланню існуючих стереотипів. Отже, входження України до Європейського простору вищої освіти є одним з важливих чинників у реалізації визначеного стратегічного напрямку інтеграції України до ЄС і відповідає вимогам ЮНЕСКО.

Нині освіта дорослих може допомогти у справі формування особистості й зробити життя осмисленим. Навчання протягом усього життя передбачає переосмислювання змісту освіти з метою врахування таких чинників, як вік, рівноправність чоловіків і жінок, фізичний і розумовий розвиток людини: мова, культура й економічна нерівність. Освіта дорослих включає весь комплекс поступальних процесів формального й неформального навчання, за допомогою яких дорослі розвивають власні можливості, збагачують власні знання й удосконалюють технічну й фахову кваліфікацію або ж застосовують їх у новому напрямку для задоволення власних потреб і потреб суспільства.

Висновки. Отже, засновані на знаннях суспільств усього світу освіта дорослих і неперервна освіта стали стратегічними пріоритетами освітньої діяльності в єдиному світовому освітньому просторі, нагальною потребою як суспільств, так і окремого громадянина. Нові вимоги, які пред'являє суспільство і сфера праці зумовлюють потребу в тому, щоб кожна людина поновлювала свої знання й навички впродовж усього життя. Головна причина таких змін – нова роль держави в галузі навчання дорослих. Даючи можли-

вість кожному громадянину здобувати один раз безплатну вищу освіту, уряди й соціальні партнери повинні починати вживати заходи для того, щоб допомагати людям виражати власні потреби в освіті й отримувати доступ до неї впродовж усього свого життя.

Література

1. Высшее образование в XXI веке: подходы и практические меры / ЮНЕСКО. – Париж, 1998. – 93 с.
2. Всемирный форум по образованию: материалы. (Дакар (Сенегал) 26–28 апреля 2000 г.) // ЮНЕСКО. – 2000. – 87 с.
3. Гамбургская декларация об обучении взрослых: Пятая международная конференция по образованию взрослых ЮНЕСКО (Гамбург, Германия. – 14–18 июля 1997 г.). – Гамбург, 1997. – 224 с.
4. Меморандум непрерывного образования Европейского Союза (Изложение) // Новые знания. – 2001. – № 2. – С. 2–7.
5. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті // Педагогічна газета. – 2001. – № 7 (85). – Липень.
6. Образование: сокрытое сокровище: доклад международной комиссии по образованию для XXI века. // ООН; ЮНЕСКО. – 1997. – 137 с.

Стаття надійшла до редакції 20.04.2011 р.

УДК 378.124:159.923

Козлов А. В.

*доктор філологічних наук, професор
Криворізький державний педагогічний університет*

ОСНОВНІ ПСИХОТИПИ ВИКЛАДАЧІВ

Стаття А. В. Козлова – це спроба розпочати дослідження психотипів викладачів вищої школи з позицій оригінально сформульованої та схематично зображеної концептуальної інтерпретації такого складного явища як психіка людини. Автор коротко охарактеризував чотири, на його думку, основних психотипи.

Ключові слова: викладач, психотип, психіка людини.

Статья А. В. Козлова – это попытка начать исследование психотипов преподавателей высшей школы с позиции оригинально сформулированной и схематически изображенной концептуальной интерпретации такого сложного явления как человеческая психика. Автор кратко охарактеризовал четыре, с его точки зрения, главных психотипа.

Ключевые слова: преподаватель, психотип, психика человека.

In the article to investigate psychically model lecturer in the higher education establishment. Author short to characterize four fundamental psychically model.

Keywords: teacher, psychotype, the human psyche.

Генетично, рефлексивно, інстинктивно та інтуїтивно зорієнтовані природою люди (індивіди, роди, племена, соціуми та етноси) мільйони років прилаштовуючись до хижаків світу і до географічних та інших умов життя, формували сотні найпримітивніших і найскладніших зразків, форм і схем їхньої поведінки, а, отже, й типів психофізіології, а врешті-решт і психотипів людства.